

Asia: VN/14277/2025

Lausuntopyyntö hyvinvointialueiden rahoituksesta annetun valtioneuvoston asetuksen muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

1. Huomionne ehdotetuista hyte-kertoimen indikaattorien tavoitearvoista (3 §) ja laskentatavasta (3 a §)?

Tällä ehdotuksella hyte-kertoimen merkitys esim. lonkkamurtumien ehkäisyn kustannusten nousun leikkaamisessa on erittäin kannatettava. Lonkkamurtumien ilmaantuvuus kuvaa yksinkertaisesti ja tehokkaasti ikääntyvän väestön toimintakykyä, pitkäaikaissairauksien hoidon tasoa, ravitsemustilannetta, kaatumisriskiä ja ympäristön estettämyyttä. Luustoliiton kokemuksen mukaan lonkkamurtumien ilmaantuvuuteen liittyvän hyte-indikaattorin säätäminen on lisännyt hyvinvointialueilla ikäihmisten toimintakyvyn, osteoporoosin ja lonkkamurtumien ehkäisyn merkityksen ymmärrystä sekä käynnistänyt toimenpiteitä esimerkiksi hoitopolkujen kehittämisen muodossa.

Lonkkamurtumapotilaiden mediaani-ikä on noin 80 vuotta. 65-75-vuotiailla lonkkamurtumia tapahtuu harvemmin. Nykyinen lonkkamurtuman ilmaantuvuuden hyte-kertoimen rakenne vaikuttaa epäedullisesti sellaisilla alueilla, joilla asuu paljon hyvin iäkkäitä henkilöitä tai eliniän odote on korkea, sillä kertoimessa ei ole tarkemmin huomioitu 80 vuotta täyttäneiden osuutta. Tämän vuoksi Luustoliitto esittää, tätä hyte-kerrointa vielä kehitetään niin, että esimerkiksi ilmaantuvuus lasketaan 65 vuotta täyttäneille ja erikseen 75 tai 80 vuotta täyttäneille tai sitten tehdään ikävakoitu laskelma.

2. Huomionne ehdotetuista pelastustoimen riskikertoimen tekijöistä ja niiden painokertoimista (4 §)?

-

3. Muut mahdolliset huomionne asetuksesta?

Kaikkiaan hyte-kerroin on tärkeä kehittämistyökalu. Sen painoarvoa voisi lisätä edelleen.

Hyte-kerrointa kehittämällä voitaisiin myös kehittää kansansairauksien keyvitä laaturekistereitä (esimerkiksi lonkkamurtuman leikkaushoidon jälkeen kahden kuukauden kuluessa entiseen asuntoon palanneet, osteoporoosilääkityksen aloittaneet, pitkäaikaishoitoon päätyneet tai kuolleet), joita olisi erittäin tärkeää saada hoidon laadun ohjausmekanismiksi. Eri hyvinvointialueiden välillä

olevien suurien hoidon eroavuuksien tasoittaminen on yhdenvertaisuudenkin näkökulmasta välttämätöntä.

Holm Ansa
Suomen Luustoliitto ry